

ATTALAI APRÓK HÁZA

ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM azonosító: 202680

TARTALOMJEGYZÉK

- 1. INTÉZMÉNYÜNK TÖRTÉNETE, HELYZETELEMZÉS**
- 2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA**
- 3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI**
- 4. GYERMEKKÉP - A MI GYERMEKEINK**
- 5. ÓVODAKÉP - A MI ÓVODÁNK**
- 6. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI**
 - 6.1. Az egészséges életmód alakítása
 - 6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
 - 6.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- 7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE**
 - 7.1. Személyi feltételek
 - 7.2. Tárgyi feltételek
 - 7.3. Az óvodai élet megszervezése
 - 7.4. Az óvoda kapcsolatai
- 8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI AZ
AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI**
 - 8.1. Játék
 - 8.2. Verselés, mesélés
 - 8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - 8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
 - 8.5. Mozgás
 - 8.6. A külső világ tevékeny megismerése
 - 8.7. Munka jellegű tevékenységek
 - 8.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás
- 9. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE**
- 10. A GYERMEKEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE**
- 11. AZ ÓVODAI NEVELŐ MUNKA ELLENŐRZÉSE, MÉRÉSE ÉS
ÉRTÉKELÉSE**
 - 11.1. Az óvoda szakmai dokumentumai
 - 11.2. A nevelési program ellenőrzése, elemzése és értékelése
- 12. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK**
- 13. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR**
- 14. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK**
15. Mellékletek

Az óvoda hivatalos elnevezése:

ATTALAI APRÓK HÁZA ÓVODA

Az óvoda címe:

7252 Attala, Ady u. 2.

Az óvoda telefonszáma:

74/464-245

E-mail címe: ovodaattala@tolna.net

Az óvoda fenntartója, címe, telefonszáma:

ATTALA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

7252 Attala , Kossuth L. u. 15.

74/565-508

Az óvoda csoport: egy, vegyes csoport

Az óvoda vezetője, a program benyújtója: Kissné Dropka Katalin

1. INTÉZMÉNYÜNK TÖRTÉNETE – HELYZETELEMZÉS

1959-ben a falu pásztorházát alakították át óvodának és jelenleg is ez az épület ad otthont az intézménynek.

1959-1965-ig időszakos óvodaként működött. Fenntartója a Somogy megyei Nagyberki Általános Iskola volt.

1965-1975-ig Attala Községi Tanács VB. Kaposvári Járás Napközi Óvodája (Somogy megye). Fenntartója Somogy megyei Nagyberki Általános Iskola. 1965-ben saját konyha került kialakításra.

1975-1988-ig Városi Óvoda igazgatóság Dombóvár a fenntartója az intézménynek.

1989-1990-ig a dombóvári Városi Tanács VB. Napköziotthonos Óvodájaként működött az intézmény.

1991 januártól - 2004 augusztus 31-ig Attala Község Önkormányzatának Napköziotthonos Óvodája volt. A gyermek létszám növekedése miatt 1991-ben az épületet bővítették egy csoportszobával, két csoporttal működött tovább az óvoda. 1997-ben megszűnt a saját konyha. 1998-ban ismét egy csoporttal működött az óvoda. 1999-ben bevezették az épületbe a gázfűtést. 2000-ben a felszabadult csoportszobából torna szoba lett kialakítva. 2001-ben az épület tetőszerkezetét teljesen felújították.

2004 szeptemberétől a József Attila ÁMK tagintézményeként működött az intézmény.

2012. december 31-vel felbomlott a József Attila ÁMK, intézményünk a Dombóvári Gyermekvilág ÁMK tagintézményeként működött.

2013. július 1-től önálló intézmény lettünk, fenntartónk Attala Község Önkormányzata. (2011. évi CXCV. Törvény a nemzeti köznevelésről-alapján)

2017 - 18-ban teljes felújításon esett át az óvoda és bővült a csoportszobáinak száma

2018. augusztus 27-én átadásra került a korszerű, minden igényt kielégítő óvodaépület

HELYZET ELEMZÉS

Óvodánk jelenleg egy vegyes korcsoporttal működik.

Az „A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével” című pályázat keretében megújult az óvodánk. Kialakításra került még egy csoportszoba.

A két csoportszobából az egyik, valamint a mosdó és a tornaszoba is teljesen új épületszárnyban lett kialakítva. Fejlesztőszoba, nevelői és vezetői szoba is készült a felújítás során. Jelenleg melegítő konyhával rendelkezik az óvoda.

Biztosított a felnőtt vizesblokk, öltöző, mosó- és vasaló helység is a dolgozók részére.

Csoportszobáink tágasak, galériával megnövelve a játékhoz szükséges területet. Új bútoraink, megfelelő mennyiségű és minőségű játékeszközeink vannak, melyeket (lehetőségeinkhez mérten) folyamatosan bővítünk.

Udvarunk nagy területű, a pályázat előírása szerint további területtel is bővült.

Füves rész: mászóakák, hinták, tornaszerek, babakázak, homokozók, csúszdák és a tavasztól őszig felállított hatalmas trambulín nagyszerű lehetőséget nyújtanak a mozgásfejlesztésre.

Térköves terület: Esős, sáros időben is biztosítja a gyermekek szabad levegőn való mozgását (labda, kosárlabda, futóbicikli, libikóka)..

Melléképület: kisebb része ételhulladék raktár, egyik fele játékraktár, másik fele fedett, zárható többcélú helyiség, mely biztosítja a kinti étkezést, a különböző alkotó tevékenységek lehetőségét, mint egy nyitott terasz.

Óvodánk eszköz felszereltsége megfelelő, mely köszönhető a most elnyert pályázatnak és a szülők támogatásának.

A szomszédos telekre megálmodott közlekedési pálya megvalósulásával hatékonyan és tudatosan fejleszthetőek azok a képességek, amelyekre a gyermekeknek szüksége van a biztonságos közlekedés során.

Személyi adottságaink:

Két főiskolai végzettségű (egyikük abszolutóriummal rendelkező) óvodapedagógus és két szakképzett dajka.

A családi nevelést kiegészítve kiemelt feladatunk a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése, meglévő hátrányaik csökkentése.

Az óvodapedagógusaink szakmai továbbképzései, figyelembe véve helyi sajátosságainkat, valósulnak meg.

Napi nevelő munkánkban fontos szerepet kap a biztonságos, nyugodt légkör kialakítása és az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek kialakítása, egyéni differenciált fejlesztés alkalmazásával. Biztosított gyermekeink részére logopédiai foglalkozás, fejlesztő foglalkozás, gyógypedagógiai rehabilitáció.

Megfelelő és folyamatos kapcsolatot tartunk a szülőkkel, iskolával, a község önkormányzatával, a védőnővel, orvossal, és a családvédővel.

2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLJA

Óvodásaink életkori és egyéni sajátosságait, eltérő fejlődési ütemét figyelembe véve elősegítjük gyermekeink harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakozását.

Gyermekeink az óvodai élet végére egészségesen, testileg, lelkileg és szociálisan éretten lépjenek az iskolába, s kezdjék meg tanulmányaikat.

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ALAPELVEI

Nevelésünk a gyermekek tiszteletére, elfogadására, jogaik és alapvető szabadságuk tiszteletben tartására irányul.

- Lehetővé tesszük a gyermekek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni képességeinek kibontakozását.
- Biztosítjuk az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkört.
- Mindannyian hiszünk az együttnevelés hatékonyságában, annak esélyteremtő lehetőségében. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeinkre kiemelt figyelmet fordítunk a mindennapi nevelőmunka során.

4. GYERMEKKÉP – A MI ÓVODÁSAINK

Mindannyian egyenlő eséllyel, igényeiknek megfelelően vesznek részt az óvodai életben. Szeretnek óvodába járni.

Ragaszkodnak az őket körül vevő felnőttekhez és társaikhoz.

Eltudják fogadni, hogy vannak szabályok, amelyekhez bizonyos helyzetekben alkalmazkodni kell.

A megszerzett ismereteik és képességeik alkalmassá teszik őket az iskolai élet megkezdésére. Az óvodai élet végére magabiztosak, a közösségi élet és a kultúrált életvitel szokásait, normáit ismerik.

5. ÓVODAKÉP – A MI ÓVODÁNK

Az óvodáskorú gyermek, nevelésének elsődleges színtere a **család**.

Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes, - óvodásaink fejlődését szolgáló pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezetet nyújtunk óvodánkban.

Keressük a lehetőséget a **szocializációs nehézségek csökkentésére**, a kapcsolatteremtés, a kommunikáció biztonságának erősítésére, **hátrányok csökkentésére, felzárkóztatásra** törekszünk.

Vegyes életkorú csoport lévén - biztosítjuk a gyermekek életkorának megfelelő életritmust, a folyamatos napirendet, kiemelten a szokásszabályok gyakorlási lehetőségének végzésére.

Tevékenységek központú óvodai programunk biztosítja a **sokoldalú tapasztalatszerzést**, változatos tevékenységi lehetőségeket, a **differenciált fejlesztés** lehetőségét a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez igazodva.

6. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Nevelésünk egyik alapvető feladata a gyermekek testi - lelki szükségleteinek kielégítése, a testi - lelki harmónia megteremtése. Ezen belül:

6.1. Az egészséges életmód kialakítása

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

6.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

6.1. Az egészséges életmód kialakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja:

A gyerekek egészséges életvitel igényének kialakítása és testi fejlődésük elősegítése.

Óvodapedagógus feladatai:

Napirend: A gyermekek életkorának megfelelő életritmus kialakítására törekszünk. A napirendben vannak rendszeresen, ugyanabban az időben végzett tevékenységek - étkeztetés, délutáni pihenés - melyek segítik a gyermek eligazodását az időben, ritmust adnak napjának, s ez kihat életfolyamataira. A napirendet évszakhoz igazodva, az óvoda nyitva tartását figyelembe véve határozzuk meg. Időjárástól függően tudjuk változtatni a szabad levegőn eltöltött tevékenységek idejét.

Gondozás: A gyermekek minden egyes tevékenységét - a felnőttek részéről - tudatos, pontos, szóbeli megerősítés kíséri. A napirendben elegendő időt biztosítunk arra, hogy minden gyermek nyugodt, kiegyensúlyozott, **türelmes légkörben, saját tempójának** megfelelően végezhesse el a gondozási tevékenységeket.

A család és az óvoda gondozási szokásainak **összehangolására törekszünk**, és a **hiányok pótlására**. A gondozási tevékenységek gyakorlásával, szokásokat alakítunk.

Tevékenységek:

Testápolás: Cselekvéssel és beszélgetés közben ismertetjük meg a különböző testápolási tevékenységeket, az ezt szolgáló eszközöket, s azok helyes használatát.

A testrészekkel végzett feladatok összekapcsolása megnevezésükkel, mozgatásukkal, hatékonyabban alakítja a testfogalom megjelenését.

Öltözködés: Lehetőséget adunk, hogy a gyermekek tapasztalatot szerezzenek az öltözködés sorrendjéről, könnyebb végrehajtásáról. Gyakorlással elősegítjük a finom mozgás összerendeződését, az önállóságot, s a testséma kialakulását. **Étkezés:** Gyakoroljuk a kultúrált étkezési szokásokat, az eszközök fogását, elhelyezését. Az óvoda reggelit, ebédet, uzsonnát biztosít. Javaslatot teszünk az étlap elkészítéséhez.

Mozgás: Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak, és fejlettségüknek megfelelően gyakorolhassák a különböző mozgásformákat, - a torna szobában, udvaron / időjárástól függően /.

A testi fejlődésükhöz szükséges prevenciós és korrekciós feladatok ellátását is próbáljuk beiktatni a napi mozgásos feladatok közé, mert területünk ellátatlan gyógy testnevelő szakember hiányában.

A gyermek egészségének védelme, edzése óvása, megőrzése:

Biztosítjuk a megfelelő hőfokot teremben, mellékhelyiségekben.

A **csoportszoba**, más óvodai helyiségek kialakításával, berendezésével a gyermekek jó közérzetének kialakítására törekszünk

- A levegőcseréről szellőztetéssel gondoskodunk.

- A csoportszobát lekerekített sarkú bútorokkal rendeztük be, elrendezésénél figyelembe vettük az egyes tevékenységekhez szükséges tér kialakítási lehetőségeit.

Az **öltöző** a gyermekek egyéni holmijának, elhelyezésének megfelelő teret biztosít.

A **mosdóban** a tisztálkodási eszközök könnyen hozzáférhetően vannak elhelyezve, jellel ellátva.

A csoportszoba-öltöző-mosdó-WC helyiségeinek ajtaja egésznap nyitottak, a gyerekek szabadon mozoghatnak.

A gyermekek testi edzettségének érdekében a levegő - víz - napfény lehetőségeit kihasználjuk.

Minden évszakban lehetőséget adunk a szabadban való tartózkodásra.

Tavasztól - őszig a nap nagy részét az udvaron töltjük. Nyáron a kánikulai melegben a gyermek egészségének védelmében 11-15 óra között kerüljük a napfényt.

A nevelési év során az óvodai mozgásos lehetőségeket külső szolgáltatások beépítésével, fakultatív programként biztosítjuk. /úszás, zenés gyermektorna/ Bővültek lehetőségeink az idei évtől a néptánc gyakorlásával is.

Törekszünk megteremteni óvodánkban az egészség megőrzését segítő eszközöket: pl.: napernyő, kerti csap, homokozó takaró...

Pihenés: A pihenéshez nyugodt légkört biztosítunk. A gyermekek egyéni alvásigényét és szokásait figyelembe vesszük. A felkelés folyamatos a délutáni pihenésből, a nem alvók egy órai pihenés után felkelhetnek, s a csoportszobában tevékenykedhetnek.

Egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása: Saját konyhánk nem lévén, szállítják az ebédet.

A táplálkozási szokásokat következetesen betartjuk - kézmosás, önkiszolgálás, helyes testtartás, csukott szájjal étkezés, evőeszköz helyes használatának gyakorlása.

Étkezés mindig azonos időben történik,- ügyelünk az esztétikus terítésre.

E szokásokról a szülőket tájékoztatjuk, megbeszéljük velük a felmerülő problémákat.

Biztosítjuk gyermekeink számára az egésznap során a folyadék bevitelt, igényeik szerint-jellel ellátott pohárból.

Szorgalmazzuk vitamindús ételek fogyasztását, étrendre javaslatot teszünk.

Tavasztól-őszig a szülők által megtermelt és felkínált gyümölcsöket és zöldségeket is fogyasztjuk, falatkaként.

Megismertetjük a gyermekekkel az épület helyiségeit, berendezési tárgyait, felszereléseit, azok rendeltetésszerű használatát.

A gyermekeket önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük. Balesetveszélyes helyekhez szokásszabályokat alakítunk ki /csúszda, lépcső, mászóka, vár /, ezeket következetesen betartatjuk.

Balesetveszélyes eszközöket folyamatosan eltávolítjuk.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- A gyerekek igénylik környezetük tisztaságát, rendjét, hozzájárulnak ennek létrehozásához.
- A szokások, szabályok természetessé válnak számukra.
- A szokások végrehajtásához szükséges eszközöket önállóan használják
- Testi szükségleteiket kulturált módon, önállóan, szükség esetén késleltetve is ki tudják elégíteni.
- Szeretnek kirándulni, mozogni.
- Kiegyensúlyozottság, nyugodtság jellemzi tevékenységeiket.
- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára.
- Kiegyensúlyozottság, nyugodtság jellemzi tevékenységeiket.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

6.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Célja:

Azoknak a képességeknek, tulajdonságoknak a fejlődését elősegíteni, amelyek az én érvényesítési törekvéseiket összehangolják a közösségi élet normáival.

Óvodapedagógus feladata:

A **biztonságérzet**, védettségérzet a feltétele annak, hogy a gyermek környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön. Ennek érdekében, **barátságos, derűs légkör** kialakításával növeljük a **gyermekek biztonságérzetét**.

A gyermekek szabadon közlekedhetnek az óvoda területén, egyéni igényük szerint ismerkedhetnek és mindent kipróbálhatnak. Az óvónő állandó jelenlétével, gyerekek felé való nyitottságával, segítőkészségével biztonságot nyújt.

A dolgozók **bensőséges viszony** kialakítására törekedjenek minden gyermekkel, jellemezze őket **a másság elfogadása, elfogadtatása**.

A **személyes** beszélgetés, a testközelség, és az együtt játszás igényének kielégítése óvónő-gyerekek kapcsolatának pozitív alakulását segíti elő.

A gyermeki magatartás alakulása érdekében a felnőttek viselkedése **modell értékű** legyen.

A gyerekek társas kapcsolatai tevékenységek közben alakulnak, fejlődik egymáshoz való viszonyuk (szimpátia, barátság), együtt működésük. Az társas együtt működés során alkalom van az egymáshoz viszonyításra, az „én” határok megtapasztalására. –Én kép alakulása.

Az új gyermekek folyamatosan érkeznek az óvodában, s az itt eltöltött időt is fokozatosan hosszabbítjuk. A csoportba már beilleszkedett gyermeket érzelmileg készítjük fel az újak fogadására. Az újonnan érkezettek az általuk ismert gyermekek mellé ülhetnek, egymás mellett alhatnak.

Törekszünk arra, hogy minden gyermek megtalálja számára a legmegfelelőbb eszközöket, tevékenységeket, hogy minél több pozitív élményhez juthassanak. Vegyes korcsoportú óvoda révén **kiemelt feladatként kezeljük a közös élményekre épülő, közös tevékenységek** gyakorlását, mely elősegíti gyermekeink erkölcsi tulajdonságainak, (segítőkészség, figyelmesség) akarátának (önállóság, kitartás, feladattudat) fejlődését.

A gyermekek kapcsolatában váljon természetessé, hogy minden gyermek más, egyéni külső és belső tulajdonságokkal rendelkezik, és így másságával együtt elfogadható, szerethető.

A gyermekek nemzeti identitástudatát, hazaszeretét nemzeti ünnepeink korosztályuknak megfelelő, méltó megünneplésével erősítjük.

A keresztény kulturális értékeket a keresztény ünnepekhez kapcsolódóan visszük közelebb a gyermekekhez, tiszteletben tartva a családok személyes vallási hovatartozását.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- Gyerekeink szívesen járnak óvodába
- Ragaszkodik csoporttársaihoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez
- Közösségben, közösségért szívesen vállaljanak feladatot
- A tevékenységekben képesek legyenek felnőttekkel-gyermekekkel együttműködni.
- Egymás igényeit, a máságot képesek legyenek tolerálni.
- A közösségi élet szokásai természetessé váljanak számukra.
- Konfliktus helyzetekben tudjanak együtt működni, megoldást találni.
- A játékszereken megosztózik társaival
- Segíti társait a tevékenységekben
- Udvariassági formák betartásával kommunikál
- Számon tartja társai hiányzásának okát
- Érzelmien, indulatain korának megfelelően tud uralkodni.
- Korának megfelelően kialakult a felelősségérzete, képes egyszerű döntések önálló meghozatalára
- Igényes saját tevékenységével szemben
- Alakul, formálódik nemzeti identitástudata, hazaszeretete, a szülőföldhöz, családhoz való kötődése.
- Ismeri a keresztény kulturális értékeket a keresztény ünnepekhez kapcsolódóan.

6.3. Az anyanyelvi az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célja:

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikációkülönböző formáinak alakítása.

A gyermekek spontán szerzett tapasztalataira építve az ismeretek rendszerezése, bővítése.

Óvodapedagógus feladata:

Biztosítjuk a sokoldalú tapasztalatszerzés lehetőségét óvodában, falun belül és kívül.

A szerzett tapasztalatokat rendszerezzük.

Az egyéni képességek fejlődését differenciáltan segítjük.

Önálló gondolkodásra ösztönözzük a gyermekeket.

Lehetőséget adunk a probléma helyzetek megoldására, hibák feltárására, hiba javítására.

Minél több és változatos tevékenységi lehetőséggel felébresztjük kíváncsiságukat, érdeklődésüket. Bátor véleménynyilvánítást biztosítunk, és serkentjük rá a gyermekeket.

Kérdésfeltevésre ösztönözzük, s arra mindig választ adunk.

A nap minden szakában biztosítjuk a kommunikáció lehetőségét.

Kialakítjuk, fenntartjuk, illetve fokozzuk a beszédkedvet.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén

- Folyamatosan, összefüggő mondatokban fejezzék ki magukat.
- Beszédük tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése feleljen meg anyanyelvünk követelményeinek.
- Olyan szókinccsel rendelkezzenek, amely lehetővé teszi számukra gondolataik érthető kifejezését.
- Érdeklődjenek környezetük tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Szándékos figyelemre legyenek képesek.
- A már elsajátított ismereteik szándékos felidézésére legyenek képesek.
- Bátran kérdez, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel is.
- Udvariassági kifejezéseket használ.

7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

7.1. Személyi feltételek

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

A nevelőmunka összehangolása, a teljes nyitva tartás alatti óvónői foglalkozás, a programhoz szükséges állandó készenlét - csökkentett személyi feltételekkel is - követelmény.

Az óvoda nevelőmunkájában meghatározó az **óvónő**, akinek szerepe **modellt, mintát jelent** a gyermek számára.

Magatartása legyen határozott, de mindig barátságos, őszinte. Igyekezzen a **gyermekkel egyéni, fejlettségéhez, sajátosságaihoz** igazodva bánni. Mindig vegye figyelembe a gyermek fejlettségét, jó szándékát, törekvéseit. Az óvónőktől, dajkáktól egyéni aktivitás, tudatosság, ötletesség, kezdeményezés, és alapos gyermekismeret az elvárás.

Az óvónőktől természetes követelmény a folyamatos megújulás, az önképzés, a legújabb szakirodalom ismerete, a megalapozott tudás. Ő a felelős a gyermekek fejlődésének segítéséért, a családokkal való együttműködésért. Közvetlen meghatározza a dajkák tevékenységét összehangolva munkájukat az udvar, belső helységek kihasználásához, átalakításához és a gyermeki tevékenységek feltételeinek biztosításához.

Az óvodában csak gyermekfelügyelet nincs. A dajkák szakképzettek, ezért alkalmasak a nevelőmunkában való együttműködésre, szaktudásuk alkalmazására. A dajkák nevelőmunkát segítő munkatársak, ezért az óvoda nevelési programjának szellemében, a gyermekek érdekében, a felnőttekkel, gyermekekkel való együttműködésre törekedjenek. A **felnőtt segítő és feltételteremtő**. A **felnőtteket természetes nyugodtság, visszafogottság jellemezza, kerüljék a harsány érzelmi megnyilvánulásokat, tempógyorsítást, kapkodást, siettetést**.

A **felnőtt beszédmódja a példa**. Tudatos ráfigyeléssel kerüljék a sematikus, általános fegyelmezési-, utasítási kifejezéseket, konkrétan a gyermekekhez szóljanak a szituációnak megfelelően.

A kötetlen, nyugodt életet biztosító szokások, szabályok pontos, részletekig történő meghatározása és következetes, rendszeres betartása szükséges mindenkitől, minden helyzetben.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel szakember foglalkozik.

Mindkét óvónő, dajka- naponta felkészülve, testi-lelki egészséggel köteles a gyermekekkel foglalkozni, teljes figyelmével és szeretetével.

7.2. A program megvalósításához szükséges tárgyi feltételek

Az **óvoda udvarán ideális lehetőségeket** teremtünk a különböző tevékenységekhez, legyenek azok mozgások, játékok vagy munka jellegűek. A feltételeket az anyagiak függvényében javítani lehet, fedett terasszal, mozdítható bútorokkal, játék és sporteszközökkel.

A meglévő lehetőségek rendszeres kihasználása szükséges - megfelelő szervezéssel.

- Különböző talajfelületeken mezítláb járással, ügyességet segítő mozgással.
- Kavics, homok, sárosó hely, pancsoló lehetőségek.

A **fűves területek** alkalmasak a kivihető játékeszközökkel való tevékenységekre, kuckók kialakítására.

A térköves területen biztosított a feltétel a labdázásra, kosarazásra, versenyfutásra, kerékpározásra.

Az óvoda udvarát, helyiségeit olyan állapotban tartjuk, hogy azt, összes létesítményével együtt a gyermekek állandóan használhassák. Az óvoda egész területén, a nap minden szakában a maximális rend, tisztaság elengedhetetlen. Az udvari tevékenységek lehetőségeit, feltételeit folyamatosan bővítjük, tartós téralakítással és a naponta mozgatható tárgyakkal.

A **csoportszoba berendezése változtatható, alakítható.** Az anyagok, eszközök a polcokon jól láthatók, a gyermekek számára elérhető.

A galérián, és a tételváltások, térépítésekkel lehetőség van az elvonulásra, kuckók építésére.

A csoportszoba otthonossága a felnőttek ízlését, ötleteit, ügyességét, leleményességét tükrözi. Csoportszobai játékok mind a három korcsoport igényeinek megfelelnek. A gyakorló játéktól a szerep, és különböző fejlesztő játékokig megtalálható, folyamatosan cserélhető.

A **tornaszoba** megléte és felszereltsége biztosítja gyermekeink számára a megfelelő mozgásfejlesztési lehetőségeket.

7.3. Az óvodai élet megszervezése

A 3-6 éves gyermek képességeinek fejlődése, érési folyamatai nagy egyéni különbségeket mutatnak. Csoportunkban ezért **a gyermekek egyéni fejlettségéhez, tempójához igazodó folyamatosságon alapuló életritmust alakítottunk ki** az egész nap folyamán.

Napirend:

07 - 11:45 Szabad játék, folyamatosan teremben, udvaron. Közben reggeli, motivált közös tevékenységek, szervezett megfigyelések.

11:45 - 13:00 Ebéd, tisztálkodás, lefekvéshez készülődés.

13:00 – 14:45 Pihenés

14:45 - 16:30 Öltözködés, uzsonna, szabad játék, gondozási tevékenységek, fakultatív programok.

A gyermek egyéni részvételére lehetőséget adunk napi tevékenységekben, nem lehet csoportos várakozási idő. Sorakozásra csak akkor kerül sor, ha célirányos vagy veszélyhelyzet kívánja meg.

Az alapszükségletek kielégítéséhez egyéni lehetőséget biztosítunk mosdóban, WC-ben.

Bátorítjuk, elfogadó légkört biztosítunk, hogy a gyermekben élő feszültségek, örömfeszültségek, szorongások feldolgozást nyerjenek.

Reggel folyamatos érkezéssel szabad játék van, amelyekben a gyermek bármit elvehet, kezdeményezhet. A gyermeket a dajka várja, üdvözli az öltözőben. A játéktevékenység folyamatos egész délelőtt - közben lehetőség van tízórára, motivált, közös tevékenységekbe való bekapcsolódásra illetve az állandóan rendelkezésre álló egyéni vagy társas, képességfejlesztő játékeszközökkel, ábrázolási anyagokkal való tevékenységekre, mindennapos testnevelésre.

A szabadon választott játék az udvaron folytatódik. A spontán mozgásokon, játékon kívül szervezett tevékenységekbe is bekapcsolódhatnak a gyerekek.(mese, barkácsolás, bábozás, pancsolás, dramatizálás, ábrázolás, munka jellegű tevékenységek)

Az ebédhez kapcsolódó tevékenységi blokk - a csoportban dolgozó felnőttek rendkívül összehangolt munkájával - a gyermekek tempójához igazodva folyamatos. Ebéd után folyamatosan mehetnek a gyermekek a mosdóba, ahol a délutános dajka ad segítséget a mosakodásban, fogmosásban. A délelőtti óvónő a még étkező gyermekekkel foglalkozik. A délelőtti dajka végzi a tálalási munkálatokat. A fektetőben a délutános óvónő várja a gyermekeket, ahol pizsamára vetkőznek. **Pihenésből a felkelés folyamatos.**

Aki nem alszik, kb. 1 órai pihenés után felkelhet, s a csoportszobában tevékenykedhet.

Délutáni távozásig: jó idő esetén - udvari tevékenységek biztosítottak

téli időszakban, rossz idő esetén - csoport szobai tevékenységek, torna

szobai mozgás lehetőségek biztosítottak, fakultatív programok

A napirendet a folyamatosság, rugalmasság jellemzi. Igazodik a csoport különböző tevékenységeihez, meghatározott feladatokhoz és szokásokhoz. A heti rend meghatározása hetenként is rugalmasan változó lehet. Az óvoda dolgozói minden csütörtökön tervezik meg a következő heti tevékenységi blokkok munkaigényét, előkészítő feladatait, a munkamegosztást.

7.4. Az óvoda kapcsolatai

7.4.1. Kiemelt kapcsolat a családokkal

Kis község lévén a kapcsolat kialakítása a családokkal már a gyermek születésétől lehetséges (találkozás utcán, óvodában, séták során).

A gyermek fejlődését az otthon érzelmi biztonsága alapozza meg. Az óvodába minden gyermek otthonról érkezik, addigi nevelését az anya, apa esetleg nagyszülő látja el.

A családokban szinte kivétel nélkül, mindkét szülő dolgozik.

Gyermekeink többsége szociálisan kedvezőbb helyzetben van az előző évekhez képest.

A szülők nevelési stílusának változása, az óvodától való elvárás növekedése, nagyobb nyitottságot és közös munkát kíván.

Kiemelt feladatunk a család és óvoda együttműködésének erősítése.

Az óvodai beiratkozás előtt kezdődik az óvónők és a család kapcsolatának kiépítése.

A beiratkozás áprilisban történik, a nyár az együttműködés megkezdésére használható fel.

Nagyon meghatározó a gyermek helye a családban. Ha igénylik az óvodába lépés *előtt meglátogatjuk az „új” óvodásokat az otthonukban.* Ismerkedünk a család szokásaival, nevelési stílusával, a gyermek korábbi életszokásairól gyűjtünk információkat.

Családlátogatásra az óvónő csak szülői meghívásra megy el, illetve a hátrányos helyzetű családok esetében, ha a gyermek otthoni környezetét szükséges jobban megismerni.

Az anamnézis lapot a szülők töltik ki, önkéntes alapon.

Óvodába lépés előtt a jövődöbéli óvodás a **szülővel** ellátogathat az óvodába, **együtt** körül nézhetnek, játszhatnak, ismerkedhetnek az óvoda dolgozóival és gyermekeivel és az óvoda épületével. Nyílt nap alkalmával közös tevékenységgel, tájékoztatással tesszük lehetővé óvodánk megismerését.

A tájékoztató szülőértekezletet az „új” gyermekek szüleinek a nyár folyamán (június) tartjuk.

Az óvónők és a szülők kapcsolata egyenrangú, *nevelőtársi partner kapcsolat,* egymás meghallgatásával, megértésével, rendszeres tájékoztatásával, problémák közös megoldásával.

Az együttműködés alapja a **bizalom.** A szülő érezze az óvónő őszinte érdeklődését a

gyermeke iránt. Legyen együtt érző segítőtárs. Az óvónők minden egyes szülőhöz találják meg a közeledés útját a gyermekükön keresztül, nagy empátiával. Türelem, kivárással jellemezze, ne erőltesse magát a szülőre. Keresni kell a visszahúzó, érdektelen szülővel is a kapcsolat felvételt és fenntartást.

Az új gyermekek érkezése szeptemberben és évközben is folyamatosan történik, amikor a gyermek betölti a 2,5 vagy harmadik életévét. A család életében az óvoda az első hely, ahol a gyermekük érdekében alkalmazkodni kell, és elvárások vannak. A szülőket is „be kell szoktatni”. Nagyon meghatározóak a kezdeti benyomások.

A szülőről való fokozatos leválással valósítjuk meg az óvodai befogadást. Az óvodába járás kezdetén, fokozatosan hosszabbodó ideig marad a gyermek az óvodában, míg önállóan el nem fogadja az új környezetet.

Sokszor a szülő és a gyermek is beilleszkedési nehézségekkel küzd. Nem mindenki tudja elfogadni az óvodai élet szabályait. Hangsúlyos a beilleszkedés előkészítése, tapintatos viszonyulás az eltérésekhez!

A gyermekek kedvenc játékaikat elhozhatják az óvodába, vele alhatnak, játszhatnak. Ismerős mellett (szomszéd, testvér) alhatnak, ülhetnek.

Az óvoda egész évben nyitott, a szülőnek bármikor joga van bejönni -előzőleg megbeszélve - a csoport zavarása nélkül.

A gyermekről információt csak óvónő adhat.

A mindennapi találkozások a folyamatos kapcsolattartás szempontjából a legfontosabb alkalmak. Az óvónő mondhat néhány személyes mondatot érkezéskor, távozáskor a gyermeknek, szülőnek, - rövid információcsere.

A **fogadóóra jellegű beszélgetéseket** a szülők igénye szerint is tartjuk, ezek az egyéni beszélgetések alkalmasak bizalmas információ cserére, a gyermek fejlődése érdekében.

A szülők esetleges helytelen nevelési szemléletét közvetve és nagyon tapintatosan próbáljuk befolyásolni. Mindig meghallgatjuk a szülő és a gyermek, otthon történt eseményeit - érzelmileg reagálunk rá. Az együttműködésben a szülő kérhet, javasolhat, ami teljesíthető, azt megvalósítjuk. A szülők pedagógiai kulturáltságának, nevelési szemléletének alakítására kihasználunk minden információs lehetőséget, elemző megbeszélést. Az óvoda programjának megvalósításában együttműködést csak akkor várhatunk, ha a szülők jól informáltak, ezért az év eleji tájékoztatáson kívül a 3 **szülői értekezleteken** is folyamatosan tájékoztatást adunk.

Arra törekszünk, hogy a szülői értekezletek, rövid, oldott légkörű megbeszélések legyenek. A tájékoztatást segíti a hirdetőtábla.

A szülőkkel való kapcsolattartásra, gyors információcserére nyújt lehetőséget a facebook csoport létrehozása.

A hirdetőtábla beosztása:

- Tudjon róla: várható események, újságcikkek, születésnapok, befizetések, hivatalos hirdetések...
- Beszélgessünk róla: csoportba történt események, kirándulások, megfigyelések, aktuális évszak, ünnepi témák...
- Gyakoroljuk együtt: gondozási, nevelési feladatok önkiszolgálás praktikus mozzanatai, eredményei, barkácsolási és ábrázolási ötletek, versek, dalok, ajándékozási, kirándulási, megfigyelési ötletek, gyűjtőmunka...
- Fontosnak tartjuk az ötletadást, javaslatokat otthonra.

A szülői közreműködés formái az óvodában folyó nevelőmunka segítése érdekében:

- SZMK vezetői tagjainak megválasztása, éves terv készítése a szülői együttműködés formáira, lehetőségeire.
- Az óvoda működésével kapcsolatos vélemények megfogalmazása.
- A gyermek fejlődésével kapcsolatos problémák megbeszélése, közös megoldás keresés.
- Aktív részvétel az óvodai programokon, szervezői feladatok ellátása

7.4.2. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Iskola:

Kapcsolatunk alapelvei:

- A két intézmény között a zavartalan átmenetet nevelőmunkánk összehangolása segíti.
- Partneri viszony kialakítására törekszünk, elismerjük egymás munkáját. (óvónők, tanítónők)
- A gyermekeket pozitív élmények útján ismertetjük meg az iskolával, az iskolai életmóddal.

Az együttműködés tartalma:

- Az óvónők ismerjék az iskola pedagógiai programját, az első osztály követelményeit,
- A tanítónők ismerjék az óvoda pedagógiai programját,
- Iskolába lépés megkönnyítése érdekében az óvónők tájékoztatást adnak a gyermekek egyéni fejlődéséről,
- Közös télapóvárás.
- Tanítónő ellátogat az óvodába, személyes kapcsolat kialakítása a gyerekekkel.
- Ellátogatunk a gyerekekkel az első osztályba, megismerkedhetnek a tanítókkal, taneszközökkel, iskolai tevékenységekkel.
- A tanítónő az óvodai szülőértekezleten részt vesz, ismerteti a szülőkkel az iskola sajátosságait.
- Minden év szeptemberében a tanító néni eljön az óvodába és az óvodából viszi el a gyerekeket az iskolai tanévnyitóra, az óvó néni elkíséri őket.

Művelődési Ház:

Lehetőséget ad gyermekrendezvények, játékonysági bálók megtartására – ingyenes a terem használat.

Orvos, védőnő:

A gyermekek egészségének, testi fejlődésének követése, mérése, regisztrálása a védőnő gyakori látogatásával, és évenkénti orvosi vizsgálattal.

Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Dombóvári Tagintézménye

A gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megállapítása.

Középső –és nagycsoportosok vizsgálatának végzése.

Utazó gyógypedagógiai ellátás biztosítása logopédiai szakterületen.

TMPSZ Szakértői Bizottság Szekszárd:

Sajátos nevelési igényt állapít meg, gyermekek nevelését, fejlesztését segíti a speciális problémák megoldásában.

„Kaposmenti Segítő kéz” Gyermekjóléti Szolgálat: Rendszeres és szükség szerinti információcsere.

Óvodákkal: Szakmai kapcsolat fenntartása Dombóváron, Nagyberkiben, próbálkozás külhoni magyar óvodával.

Fenntartó: Attala Község Önkormányzata - folyamatos

7.4.3. Speciális feladatok az óvodában

Gyermekvédelem

A gyermekvédelmi törvény értelmében a gyermek neveléséért, gondozásáért elsősorban a család a felelős.

Óvodánk feladata, hogy minden gyermek számára megfelelő fejlődési lehetőséget biztosítson. Segítse a hátrányok leküzdését, a képességek fejlődését.

A prevenció érdekében folyamatos kapcsolatot tartunk fenn:

- a védőnővel
- a háziorvossal
- a Nevelési Tanácsadóval
- a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal
- gyermekpszichológus – szükség esetén

Fontos feladatunk a gyerekek problémáinak felismerése, az okok feltárása és a probléma megoldásában a segítségnyújtás.

Óvodánkban a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat az óvodavezetője látja el.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok:

- a hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyerekek feltérképezése
- a hátrányos helyzet okainak feltárása
- a tanév gyermekvédelmi feladatainak ütemezése
- szükség esetén külső szakember bevonása
- családlátogatás, fogadó óra
- a gyerekek fejlődésének figyelemmel kísérése

Az óvodánk pedagógiai tevékenysége a hátrányok ellensúlyozására:

- a másság elfogadása
- a tolerancia és empátia fejlesztése
- a szocializáció felerősítése
- a gyerekek megismerésére, fejlődésük követése
- differenciált, egyéni bánásmód alkalmazása
- szükség esetén együttműködés speciális szakemberekkel
- kiemelt figyelem a gyerekek beiskolázására

8. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

8.1. Játék

A gyermek játéka létforma, fejlődésének alapja.

A játéka gyermek alaptevékenysége, melyben teljes gyermeki szabadságot, önállóságot kell biztosítani. Átszövi a mindennapos tevékenységet, egyébe szervezi az értelmi, érzelmi és társas folyamatokat.

Itt jelennek meg és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később a gyermek magatartására személyiségére a játékon kívül is jellemzőek lesznek.

A játék célja

- Játékban történő tanulás elősegítése, a játék sajátosságainak tiszteletben tartása
- A társas kapcsolatok alakulásának, a gyermeki önkifejezés megvalósulásának elősegítése.
- Fontosnak tartjuk a játékban rejlő önkifejezés lehetőségét- az anyanyelv gyakorlását
- Az óvónő a játék feltételeinek megteremtésével, a gyermek elképzeléseinek támogatásával vegeyen részt a játék folyamatokban, de figyeljen a játék intimitásának sérthetlenségére.

A játék feltétel rendszere: Csoportban a játéktevékenység megteremtésének feltételei, alapos, egyéni gyermek ismereteket követelnek meg. A gyermek a saját tagolatlan benyomásait vetíti ki a játékban, és egyénileg tagolja, úgy, hogy a számára legmegragadóbb mozzanatok emeli ki.

Óvodapedagógus feladata: a tapasztalatok megszerzésének segítése, és a szabad játék feltételeinek megteremtése.

A 3-6 éves kor között nagy eltérés mutatkozik a gyermekek játékhoz való viszonyában, tartalmában - és ezek a különbségek egyszerre vannak jelen csoportunkban.

Feladatunk a nyugodt, szeretetteljes biztonságot nyújtó, derűs légkör kialakítása, amely a felszabadult, örömteli játék lehetőségét biztosítja.

A napirend rugalmasságával elegendő időt biztosítunk a csoport szobán belüli és az udvari játékokra egyaránt.

A játék ideje alatt végezhető egyéb tevékenységeknek az állandó helyét is átgondoltan alakítottuk ki.(ábrázolás, barkácsolás, mesehallgatás)

A 3-6 éves kor között nagy eltérés mutatkozik a gyermekek játékhoz való viszonyában, tartalmában - és ezek a különbségek egyszerre vannak jelen csoportunkban.

A gyermekek rendelkezésére áll sok feltétel a szerepjátékhoz, konstruáló - építő játékhoz, szabályjátékhoz, kiemelten a kicsik gyakorlójátékához.

A csoport helyiségeit, az udvart szabadon átrendezhetik a gyerekek, helyet biztosíthatnak a különböző játék tevékenységeiknek.

A sokszínű játékhoz változatos anyag -, eszközkészletet biztosítunk. A gyermekeknek sok játékeszköz, változatos anyagkészlet, kiegészítő áll rendelkezésre a szerepjátékhoz, építő -, konstruáló játékhoz. Házilag készített, gyermekekkel együtt barkácsolt kiegészítő eszközt biztosítunk, gyermekkézre alkalmas bábokkal is rendelkezünk.

A játékok és az anyagok a teremben és az udvaron áttekinthető rendben, jól látható, elérhető helyen vannak elhelyezve - nem játéktémára berendezve, így a gyermekek szabad választását és eszközök felhasználását nem befolyásolja. Az anyagok tulajdonságaival való ismerkedést segítjük csoportban és az udvaron, a homokkal, sárral, vízzel való tevékenységek biztosításával. Felhasználjuk a kavicsokat, köveket, terményeket, növényi részeket, tollakat, egyéb gyűjtött „kincseket”.

Az óvónő jelenlétével, minden tevékenységével példa, modell. Törődésével, szociális érzékenységével minta legyen szülőnek, gyermeknek egyaránt.

Az óvodapedagógus tudatos, indirekt játék irányításával vegyen részt a játék folyamatokban.

A játék során az „itt vagyok, ha szükséged van rám” legyen jelen az óvónő.

Az egyéni bánásmód alkalmazása minden egyes gyermeknél érvényesüljön.

Ennek minőségét meghatározza az óvónő empátiakészsége.

- legyen állandóan nyitott a gyermek kommunikációs jeleire és ezekre reagáljon.
- Élje bele magát a gyermek lelki állapotába, gondolkodásába, viselkedésébe a játék során megjelenő élethelyzetekbe.

Segítse a kicsik érdeklődését, nagyobbakhoz való kötődését. Szerepek elosztásánál a félénkebb, háttérbe húzódó gyermekeket is segítse, ne engedje kedvezőtlen helyzetbe őket.

Szorongó vagy agresszív gyermek biztonságot, védelmet adó magatartást igényel, mert negatív érték az indítéka.

A játék szükséges befejezését időt adva tapintatosan szervezve és segítse.

A gyermek egyéni konfliktusait engedje megoldani - próbálkozhasson társaival szemben az érveléssel, önmaga megvédésével, megegyezéssel. Csak vész helyzetben avatkozzon be az óvónő, de próbálja megérteni a konfliktust okozó gyermekek szándékát, belső indítékait.

Tartsa minden felnőtt értékesnek a gyermekkel töltött beszélgető perceket.

Fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek önállóan szervezik, tervezik tevékenységeiket, önként szerepet vállalnak.
- Egy játék témát több napon keresztül is folytassanak társaikkal.
- Játékaik témája tartalmában gazdag, színes, elmélyült legyen.
- Az együtt játszás során a beépült társadalmi normákat alkalmazzák, a szabályokat tartásák be.
- Természetesen kommunikáljanak egymással, bátran, kulturáltan, érthetően beszéljenek.
- Képesek legyenek egyéni ötletek vagy élmény alapján építeni, konstruálni.

8.2. Verselés, mesélés

Céja:

A korosztályoknak megfelelő, változatos irodalmi élmények nyújtása.

(mondóka, vers, mese, bábjáték, dramatizálás)

Az irodalmi érdeklődés felkeltése, a magyar, népi, klasszikus és kortárs irodalom iránt.

A magyarnyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondat szerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.

A napi szintű mesélés, mondókázás, ellensúlyozva ezzel a gyakori tévénezést, telefon, laptop, táblagép és számítógép mértéktelen használatát.

Óvodapedagógus feladata:

Megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkört, ahol meghitt, személyes kapcsolatot alakíthatunk ki a gyermekekkel (kuckó, mesepárna)

„Irodalmi tárház”-at készítettünk, (verses album hívóképekkel) mely színesíti, gazdagítja a természetes, spontán és tervezett módon megjelenő verselést, mondókázást, mesélést.

Az óvoda napirendjében rendszeresen biztosítjuk a mondókák, versek, mesék hallgatását, gyakorlását. Az irodalmi tárház - témáját a gyermeke környezetében élő állatokról, növényekről, emberekről az évszaknak megfelelően, valamint aktuális ünnepekről, témablokkokhoz kapcsolódó művekből állítjuk össze.

Az óvodába kerülő kicsiknek szükséges, de a nagyobbak is igénylik az ölben ülő, együttes mozgással kísérhető mondókákat, versikéket. Ezek érzelmi élménye rendszeresen jelen van a csoportban, különösen a beszoktatási időben. A mese, versanyag gyakran ismétlődik különböző helyzetekben, a mese feldolgozható tevékenységi lehetőségeiben. Több alkalommal való játékos ismétlés lehetőségét biztosítjuk a napi élet különböző szakaszaiban.

Nem kívánunk a gyermekektől feltétlen részvételt, a gyermekek érdeklődésére bízunk, játékából is figyelheti a mesét.

Kihasználjuk az elalvás előtti nyugalmat is mesemondásra.

Az óvónő átéléssel, hozzáillő mozdulatokkal, arcjátékokkal. mondjon mesét, verset.

Legyen vers, mondóka gyűjteménye, amelyet bármikor az adódó élmény, tevékenység, hangulat alkalmával elmond a megtanítás szándéka nélkül. Csak nyelvileg tiszta, értékes mese, vers használható fel.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- Szívesen mondjanak verseket, mondókákat.
- Szeressék a mesét, szívesen bábozzanak, dramatizáljanak, találjanak ki önmaguk is mesét.
- Szókészletük bővüljön, szóértésük javuljon.
- Gondosan bánik a könyvekkel.
- Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni.
- Tud történeteket kitalálni, elmondani, megjeleníteni.

8.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Céja:

A zene iránti érdeklődés felkeltése és a zenei készségek, képességek alakítása, fejlődésük segítése.

A művészet értékeinek megszerettetése, megőrzése.

A zenéhez kapcsolódó érzelmek erősítése.

Óvodapedagógus feladata:

A zenei anyag kiválasztásánál, összeállításánál figyelembe kell venni (népdalok, népi játékok, klasszikus- és kortárs művészeti alkotások) a gyermekek életkorát, hangképzési adottságát, mozgás fejlettségét, térben való eligazodását.

Zenei anyag gyűjteménye - összeállítása

Az óvónő különböző helyzetekhez, élményekhez, tevékenységekhez kapcsolja a játékos énekkel a zenei mozzanatok - lehetőséget adva minden korosztálynak a bekapcsolódásra.

A zenei tevékenység nagy része énekes játék, amit többször ismételnünk, hogy érdeklődő gyermek, sorra kerüljön, szereplője lehessen.

A zenei készség, ritmus, hallás és mozgás fejlesztése egymásra épülő fokozatosan nehezedő zenei feladatokkal valósul meg. A dalanyag mindig legyen összhangban a zenei feladattal, témablokkokkal.

Az énekes játékokat tavasztól - őszig a szabadban is kezdeményezze az óvónő, a legegyszerűbb mozdulatoktól kezdve a változatos térformákig. Előadásmódja, tiszta éneklése, mozgás kultúrája, kommunikációja mindennapi pozitív zenei élményt jelentsen a gyermek számára.

Gépi zenét mindig valamilyen céllal használunk és minden esetben ízlést alakító legyen.

Az óvodában használt eszközök: cintányér, triangulum, furulya, magnó, kendők, szalagok, kalapok, szoknyák.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- Tudjon mondókát, dalt, énekes játékot tisztán, helyes szövegkiejtéssel egyedül is mondani, énekelni
- Tudjon dallam vagy ritmus motívumot egyénileg visszaénekelni, visszatapsolni.
- Örömmel énekeljenek egyedül és közösen.
- Spontán kezdeményezzenek dalos játékokat.
- Érezzék a mondókáknál, daloknál az egyenletes lüktetést és ritmust.
- Élvezettel hallgasson zenét.
- Társaival tudjon térformákat alkotni.

8.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Célja:

A gyermek személyiségének gazdagítása, élmény és fantázia, képi kifejezésével.

A szép igényének és az esztétikai érzékenységének megalapozása.

Óvodapedagógus feladata:

Nyitott polcon tárolt, szabadon elvehető, sokféle eszköz és a nyugodt körülmények biztosítása a tevékenységekhez.

Változatos témák, változatos technikák megismertetésével, gyakorlási lehetőségével e tevékenységeket még örömtelibbé, vonzóvá tudjuk tenni.

A különböző anyagok, technikák, eszközök használatát az óvónő mutatja be. Mintát ad arra, hogyan lehet ezekkel tevékenykedni és melyek a szabályok, amelyeket be kell tartani.

Minden témablokkhoz tervezzen az óvónő:

- ismerkedést a különböző anyagokkal, eszközökkel, tárgyakkal
- mutasson be, s gyakoroljanak a gyerekek új technikákat, mely
- korosztályuknak, fejlettségi szintjüknek megfelel.

Az ábrázoló tevékenység az óvodai nevelés egészét áthatja, a gyermeknek alaptevékenysége, ugyanúgy, mint a játék. Spontán, játékos és mindig kreatív tevékenység.

Maga a tevékenység a fontos, nem a produktum. A gyermek minden munkáját megbecsülés övezi, kiállítjuk az öltözőben, csoport szobában, majd összegyűjtjük, és az óvodai évek végén haza vihetik, (szülők figyelmét felhívjuk a gyermeki munkák megbecsülésére.)

Az ábrázoló tevékenységekhez egésznap folyamán biztosítunk nyugodt helyet, sokféle eszközt, csoportban, udvaron egyaránt.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Önkifejezéseikre, alkotásaikra jellemző az árnyalt színhasználat, részletező forma gazdagság.
- Magabiztosan használják az alapanyagokat, eszközöket, sokféle ábrázolási technikát ismernek és alkalmaznak.
- Széles körű ismereteik, tapasztalataik lesznek a különböző anyagokról, tulajdonságaikról.
- A vizuális észlelésük, emlékezetük, képzeletük, finommozgásuk fejlett.

8.5. Mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Jelentős szerepet tölt be a gyermekek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. Az aktív nagymozgástól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti.

Egészség nevelési célja:

- a gyermekek természetes mozgásának és a testi képességek fejlődésének az elősegítése.

Óvodapedagógus feladata:

Biztosítani, hogy jó levegőjű, tiszta, biztonságos környezetben mozoghassanak a gyermekek, vagy a szabad levegőn.

- Rendszeres mozgással egészséges életvitel alakítása.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és szociális képességek fejlesztése.
- Testi képességek, fizikai erőnlét, edzettség fejlesztése.
- A mozgásos tapasztalatok bővítése, sok gyakorlással, mozgás készségek alakítása.

Mozgásfejlesztő tevékenység három területen valósul meg:

A mindennapos testnevelésben

- Mindennap a tornaszobában, (lehetőség szerint a szabadban) spontán vagy szervezett formában játékos mozgást szervezése (mindennapos testnevelés)
- Biztonságos környezet megteremtése, változatos eszközök biztosítása.
- Kialakítani az örömteli és biztonságos mozgáshoz szükséges, jó szokás – szabályrendszert
- A tornaszoba napi mozgás lehetőségeit, eszközeit hetenként változtatjuk.

Szabadjáték: gyermek spontán, természetes mozgása közben

A mozgásos tevékenység az egész óvodai életet átszövi.

- Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása (tornaszoba, öltöző).

A gyermekek napirendjét úgy alakítjuk ki, hogy egésznap biztosítunk számukra megfelelő helyet és eszközöket a mozgásos tevékenységre, bent az épületben - tornaszoba, (ugróiskola, lépegető, tornakarika), és az udvaron egyaránt. Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodunk.

Csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközök biztosítottak a Greiswald elemeivel, torna szivaccsal, asztalokkal, padokkal stb.

6 - 7 éves korban a nagymozgás koordináltabbá válnak. Képesek a gyerekek finomabb apró mozgások elvégzésére. Nagyobb hangsúlyt kap a szem- kéz koordináció (labdadobás, célba dobás), szem -láb koordináció (labdavezetés), és az egyensúlyérzék fejlesztése. Legintenzívebb a térérzékelés fejlődése (fogójátékok)

Fontos, hogy az aktívabb mozgás és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek tudjanak egymáshoz alkalmazkodni. Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása, betartatása.

Az udvaron változatos mozgásos játék kialakítása lehetséges. A különböző mászókák mászásra, kúszásra, egyensúlyozásra, függésre adnak lehetőséget. Az udvaron a gyermekek mozgását nem korlátozzuk. A több mozgást igénylő gyermekek hosszabb ideig tartózkodhatnak az udvaron, folyamatos az udvarra való kimenetel - bejövétel.

A gyermekek biztonsága érdekében a balesetvédelmi szempontokra figyelünk. A játékeszközök használatát megismertetjük velük. Olyan szokásszabályokat alakítunk ki, amelyben egymás tevékenységét tiszteletben tartják és vigyáznak egymás testi épségére.

Testnevelési foglalkozások:

Heti két alkalommal vesznek részt a gyermekek szervezett mozgásos tevékenységben, a torna szobában. Lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek, hogy egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a mozgásokat. A különböző nehézségű, differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja képességeinek a legmegfelelőbb mozgásos feladatokat. Az eltérő fejlettségi szinteken más és más a követelmény, ezért az utasítások megfogalmazása is tükrözi ezt. Dicsérjük a szép kivitelezésű mozdulatokat, s ezzel felhívjuk a csoport figyelmét arra, hogy milyen irányt kell követniük.

A testséma alakításához nagyméretű tükör, karszalag alkalmazása nélkülözhetetlen.

A testnevelés foglalkozáson minden gyermek részt vesz, a mozgásnak megfelelő öltözékben.

Az 5-6 éves gyermekek számára adott a lehetőség a **vízhez szoktatásra, az úszás megalapozására** a Dombóvári Szivárvány Óvodában. (utazást a falu autóbusza biztosítja)

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekeink igénylik a rendszeres mozgást, az óvodán belül és a szabadban egyaránt.
- Mozgásuk harmonikus, összerendezett, biztonságos, kitartó.
- Fizikai erőnlétük, állóképességük életkoruknak megfelelő.
- Nagymozgásuk, testi képességeik egyéni sajátosságaikhoz mértten fejlettek.
- Finommozgásuk fejlődött
- Testsémájuk, téri tájékozódásuk kialakult.
- A vízben biztonságosan mozognak
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korának megfelelő az önuralma, toleráns, együttműködő.

8.6. A külső világ tevékeny megismerése

Célia:

A gyermekek fedezzék fel a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezetüket, azok értékeit, jelenségeit, ezáltal alakuljon ki a környezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszonyuk. Alapozódjon meg környezetvédő szemléletük.

Ismerjék nemzeti értékeinket, lakóhelyükre jellemző hagyományait.

A környezet megismerése során szerzett matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket, különböző tevékenységeiben tudják alkalmazni.

Óvodapedagógus feladata:

- Változatos lehetőségeket biztosítunk a sokoldalú tapasztalatszerzésre, megismerésre, a gyermeki kíváncsiság kielégítésére, egyéni felfedezésekre.

A meglévő tapasztalatok bővítésére, hiányzó tapasztalatok pótlására törekszünk.

- Az éves tevékenységi tervekben tudatosan tervezzük a külső világ tevékeny megismerésére vonatkozó témákat, élményszerzési lehetőségeket, életkorhoz igazodóan a koncentrikusan bővülő, egymásra épülő feladatait a gyerekek életkori, egyéni sajátosságainak és családi környezetének figyelembe vételével.

- A tevékenységek szervezése során tudatosan törekszünk az új ismeretek nyújtására, a már meglévő ismeretek gyakorlására, megszilárdítására, azok rendszerezésére, a fogalmi gondolkodás alakítására.

- Kiemelt figyelmet fordítunk a környezettudatos magatartásformálás megalapozására, alakítására.

- Csoport szobában, udvaron kukákat biztosítunk a szemét, papír zsebkendő... eldobására.

Kirándulás, séta jó alkalom a természetvédő szokások és magatartás alakításához.- pozitív felnőtt példaadás (Ne szemetelj! Ne törd le a növényeket! Ne bánts az állatokat!)

- A tevékenységekben rejlő matematikai tapasztalatok tervszerű beépítése.

- A tevékenységekhez szükséges eszközök biztosítása.

A gyermekek szűkebb környezetének (falunknak) megismerése.(ki hol lakik?, posta, bolt, piac, polgármesteri hivatal...)

- Képviseljük, közvetítjük a gyermekek felé hagyományaink tiszteletét, megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről.

Témablokkok:

- gyermekvilág
- évszakok
- együtt a családuk
- állatok
- mindenfelé eljutunk – közlekedés
- növények
- testünk

Környezetvédelem – környezettudatos magatartás

- A környezetvédelem a környezet ismeretén, megbecsülésén, megóvásán alapul, ehhez szükséges a természethez való pozitív érzelmi viszony, mely magába foglalja a tiszteletet mind a természeti, mind a társadalmi környezet iránt.
- Fontos nevelési feladat, hogy a gyermekek védjék az élő környezetet, gondoskodjanak életfeltételeik biztosításáról, ne rongálják, ne pusztítsák azt. Tudják és tartás tiszteletben, hogy minden élőlénynek joga van az élethez.
- A jövő környezetét a jelen óvodásai fogják alapvetően meghatározni, ezért nagyon fontos az óvoda minden dolgozója és a szülők mintaadó környezetvédő magatartása.
- A környezetvédelem kiterjed az idősek tiszteletére, kisebbek, gyengébbek védelmére, a felnőttek munkájának megbecsülésére.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Gyermekeink érdeklődéssel fordulnak az őket körül vevő környezetük felé.
- A környezetvédő magatartáshozokásaik megalapozottak.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között.
- Közvetlen környezetüket ismerik, biztonságban érzik ott magukat.
- Ismerik faluk nevezetességeit, közintézményeit, szolgáltatást végző intézményeit.
- Ismerik a családi, falusi hagyományokat.
- Személyes adataikat ismerik, bemutatkoznak, szüleik nevét, születési adataikat, lakcímüket meg tudják mondani.
- Ismerik a környezetük alapvető mennyiségi, formai, téri viszonyait.

8.7 Munka jellegű tevékenységek

Óvodás korban a munka nem különül el élesen a játéktól, a gyermekek mindennapi tevékenységének része, amely az óvodai élet egészében érvényesülő folyamat.

A gyermekek az idők során egyre önállóbbá válnak (önkiszolgálás, naposi feladatok, megbízatások önálló teljesítése...) és ez a tevékenység egyre magasabb fokú együttműködését igényel. Eközben természetes módon alakul a gyermekek szociális magatartása, társas kapcsolata. A munkajellegű tevékenységek megszervezésénél figyelembe vesszük, hogy az óvoda vegyes korcsoportú.

Munkajellegű tevékenységek célja:

A gyermekeknek a munka megszerettetése, feladattudatuk, kitartásuk, felelősségérzetük fejlődésének elősegítése.

A munka jellegű tevékenység legyen a gyermek mindennapjainak része, természetesen jelenjen meg az óvodai életben.

Óvodapedagógus feladata:

A megfelelő munkaeszközök, hely, idő, munkalehetőség, légkör biztosítása a munkajellegű tevékenység elvégzéséhez.

A csoportban ügyelünk arra, hogy minden gyermeknek legyen feladata, de egyik gyermeket sem terheljük túl.

Az egyes munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, a munkafogásokat a gyermekeknek egyenként mutatjuk be, gyakoroltatjuk, és a munka mennyiségét fokról-fokra növeljük.

A készségek fejlődésének figyelembe vételével alakítjuk ki a követelményeket.

Munkajellegű tevékenységek:

- önkiszolgálás: testápolás
 - étkezés
 - öltözködés
 - környezet rendjének megőrzése
- alkalmoszerű munkák
- növények gondozása
- közösségi munkák

Önkiszolgálás: A szokásszabályok részletes tervezése és következetes betartása fontos feladat. Lényeges, hogy bevezetésük cselekvéses, utánzásos helyzetben és fokozatosan történjen sok ismétlődő bemutatással, biztató dicsérettel.

Családban megkezdett szokások megváltoztatása csak akkor szükséges, ha gyermek egészségét vagy fejlődését szolgálja.

A három óvodai év folyamán lényeges, hogy minden gyermek tudja elvégezni saját maga körüli feladatokat. Az osztatlan csoport gyermekei az önállóság biztosításával hamar önállóan tevékenykednek különböző helyzetekben. A kialakult szokások természetes igényné válnak.

Alkalomszerű munkák: - dadusnak segítségi lehetőségek
- egyéni megbízatások

Növények gondozása: - udvari virágoskert - ültetés, locsolás, gazolás
csoportszobában viráglocsolás

Közösségi munka: Elsősorban az 5-6 éveseknél jelenik meg.

Naposi munka: A déli terítésből, asztalok letöréséből, székelrakásból, kenyérsztásból áll. Az önkéntesség itt is biztosított. (Ki szeretne napos lenni?)

Falatkakészítés: Dajka segítségével. Az érdeklődő gyermekek vesznek részt. Lehetőségek: zöldségfélék, gyümölcsök darabolása, mosása, szendvics falatok, sajtszelés.

Ünnepi alkalmakkor sütés, asztaldíszítés. (karácsony, húsvét)

A gyermekeknek lehetősége van a dajkák munkájához kapcsolódva a következő tevékenységek végzésére: szalvétahajtogatás, ágyak lerakása, falevélsöprés, hólapátolás, teregetés, babaruhák hajtogatása... Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a nagyobb gyermekek számára ne váljon terhessé a kisebbek segítése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- Gyermekeink saját személyükkel kapcsolatos feladataikat igényeikhez, és szükségleteikhez igazodóan végzik.
- Örömmel vállalkoznak alkalmi megbízatások teljesítésére, felelősséggel, kitartással végzik.
- Szívesen részt vesznek a növények gondozásában.
- A kisebbek segítségére sietnek, ha szükségét látják
- Bekapcsolódnak a közösségért végzett tevékenységekbe, az együtt „dolgozás” öröm számukra

8.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Céja:

- Az óvodában a tanulás, a közvetlen, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Aktív közreműködéssel lehetővé teszi a gyermekeknek a közvetlen környezetben való biztonságos eligazodását, a környezet viszonyaira való reakcióját.
- Segítse a jó kapcsolat teremtő képességek alakulását
- Különböző probléma szituációkkal erősítve a gyermek önálló ismeretszerzését és gondolkodásának fejlődését.
- A gyermek egyéni fejlettségére épülő differenciált személyiségfejlesztés, amely a szerényebb szociokulturális háttér miatti hiányosságok pótlását és a fejlettebb gyermekek támogatását egyaránt biztosítja.

Tanulási tevékenység feladata:

- A szervezett tevékenységek és lehetőségek a gyermekek biztos mozgását, teljes érzékelő apparátusának kialakulását, fejlődését segíti.
- Önkéntelen figyelemre építve növekedjék a gyermekek figyelmének ideje, terjedelme, fejlődjön megfigyelő képességük.
- A gyermekek hiányos ismereteit pótolja, spontán szerzett tapasztalatait rendszerezze, pontosítsa, bővítse.
- A tapasztalatok alapján kérdések, válaszok, okkeresések, összefüggések megfogalmazása segítsen megfelelő kapcsolatokat a természettel, emberekkel, tárgyakkal.
- Tudjanak mesélni közvetlen környezetük eseményeiről, jelenségeiről és egyéni élményeiről.

Tanulás helye a nevelési folyamatban:

A tanulás a különböző tevékenységi formák állandó kísérője. Helyi programunk minden fejezete a gyermekközpontúságra, felkínált tevékenységekre épít.

Az egyes gyermekek közt nagy eltérések mutatkoznak tapasztalatok, szokások, képességek terén. A tanulás teszi lehetővé, hogy a gyermek *ön maga lehetőségeihez képest fejlődjön*, egyéni képességeinek megfelelően. Kiindulási pont a gyermek alapos ismerete.

A kisgyermek a családból jön, az ott jellemző nevelési stílussal, attitűddel, szokásokkal. Az óvodába kerülés mindenképpen, egy törést jelent, hisz addigi életritmus meg bomlik. Időt hagyunk a gyermeknek arra, hogy mindennel megismerkedjen, kipróbáljon, találja meg helyét az óvoda életében, társai és a felnőttek között. Fontos időszak ez, mert **több gyermeknél a hiányzó tapasztalatok pótlása történik**: elsősorban a környezet tárgyainak, jelenségeinek tapintással történő megismerésével, megnevezésével, ráismerésével és néhány alap tulajdonság elmondásával. Ezzel segítjük a biztosabb eligazodást, érdeklődést, megfigyelést.

Az óvodapedagógus, a gondolkodási folyamatok fejlesztéséhez felhasználja a gyermeki alaptevékenységet, *a játékot*: probléma helyzeteket teremt, felismertet, megláttat.

Változatos játéktémákkal, sokféle, a differenciálásra is alkalmas eszközzel.

A tevékenységre épülő tapasztalatszerzés folyamatos, egymásra épül, nap, mint nap ismétlődik, összefüggéseiben a gyermek számára követhetővé, alkalmazhatóvá válik.

Az óvónő kötetlen mikro csoportos, egyéni fejlődésre, fejlesztésre koncentráló tanulási tevékenységet tervez (8-10 gyermek részvételével) egyénre szabott feladatokkal, módszerekkel, eszközökkel.

A tanulási tevékenységet játékidőben, jól elkülönített, nyugodt helyen, naponta megközelítőleg azonos időben szervezzük.

Óvodapedagógus feladatai:

A nyugodt tanulás feltételeinek kialakítása

- jól átgondolt szokás rendszer
- célszerűen berendezett csoportszoba
- eszközök célszerű előkészítése

A tanulás szervezését a következő módszertani alapelvekre építjük:

- jelentős részben utánzásos, minta és modellkövetéses,
- spontán játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás, felfedezés-saját élményű tanulás
- gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő, pedagógus által irányított megfigyelés
- gyakorlati probléma megoldás, önállóság támogatása
- témák komplex feldolgozása

A siker öröme önmaga motiválja a gyermeket az újabb örömteli megismerő, tapasztalatszerző tevékenységre, így önmaga fejlődésének rugójává válik.

Ehhez természetesen szükséges, hogy óvónő pontosan tudja, hogy az adott gyermeknek milyen szintű feladatot adhat ahhoz, hogy erőfeszítések árán sikerélményhez jusson, vagyis a tevékenység elvégzésének eredményeként képességei fejlődjenek. A differenciálást eszközökben, feladatokban, módszerekben biztosítja.

A tanulási tevékenységben folyamatos gyakorlásra van lehetősége gyermeknek.

Megszokasodik a beszédhelyzetek száma, fokozódik a gyermek beszédkedve.

A tanulás időtartama nem behatárolt, a gyermek érdeklődésétől függ.

Alapnak tekintjük, hogy tervezetten csak olyan témakörökkel foglalkozunk, amelyek helyszínen, természetes környezetben feldolgozhatók, megmutathatók.

(pl.: tavaszi virágok, séta a faluban, háziállatok – állat simogatások, gyümölcs szüretek...)

Témakörönként figyelembe vesszük, hogy falun élünk növények, állatok közvetlen közelében.

Az óvodai szervezett tevékenységeknek feladata, hogy a meglévő ismereteket kiegészítse, rendezze, pontosítsa.

A szervezett tevékenységek kötetlenek, (mikrocsoportos vagy egyéni)

Kötelező a gyermek számára a heti egy- kettő testnevelés foglalkozás.

Egy témakört (pl. körny. tevékeny megismerése - ősz) több héten keresztül dolgozunk fel. E témához kapcsoljuk a mese-vers, ének-zene, ábrázolás tevékenységet is.

Egy témakör naponta történő folyamatos feldolgozása eredményeként megszűnt az ismeret, tapasztalatszerzés foglalkozásokra való szétesése. A témakör feldolgozásának mélységét mindig a tevékenységben résztvevő gyermekek egyéni fejlettsége határozza meg.

A cselekvő aktivitás lehetőségének megadásával biztosítja, hogy a gyermek a Mit? Miért? Hogyan? kérdésekre választ kaphasson.

Biztosítja azokat a tevékenységi formákat, amelyekben a gyermek saját élményű tanulás keretében ismeretekhez jutnak önmagukról és a környezetről, szokás-szabályokról, normákról, és ezeket alkalmazni is tudják.

9. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Testileg

Legyenek képes koordinált, harmonikus, összerendezett alapmozgásra.

A kialakított szokások végrehajtásához szükséges minden eszköz használatát önállóan végezzék.

Szándékosan tudják irányítani testi szükségleteiket.

Finommotorikájuk, térbeli tájékozottságuk, differenciáló képességük tegye alkalmassá őket az iskolai írás - olvasás megkezdéséhez.

Lelkileg

Képességeik fejlettsége alapján legyenek alkalmasak a tanulás megkezdésére.

Érzékelése, észlelése differenciálódik; emlékezetében és figyelmében megjelenik a szándékosság, növekszik ezek tartalma, terjedelme. Cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett, a gondolkodásában már az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Rendelkezzenek ismeretekkel a közvetlen környezetük tárgyairól, növényeiről, személyeiről, a helyi viszonyokról, családról.

Legyenek tisztába a közvetlen környezetük alapvető mennyiségi, formai, téri viszonyairól.

Testsémájuk, téri tájékozódásuk alakuljon ki. Vizuális észlelésük, finom mozgásuk fejlődjön.

Tisztán, érthetően tudják megfogalmazni gondolataikat, érzelmeiket. Természetesen, kultúráltn kommunikáljanak gyermekekkel, felnőttekkel egyaránt.

Szociálisan

A közösségi élet szokásai természetessé váljanak számukra.

Tevékenységeikben képesek legyenek felnőttel, gyermekkel kapcsolatot teremteni, együttműködni, segítséget nyújtani.

Közösségben bátran vállaljanak feladatokat. Ismerjék és alkalmazkodjanak egyre több szabályhoz.

Konfliktus helyzetekben legyenek képesek együttműködésre, mindkét fél számára elfogadható megoldást találni, önállóan is.

Alakuljanak ki a viselkedés alapvető szabályai, azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti – társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

10. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE

Alapelv:

- Az óvodai élet során a megismerés, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése folyamatos, - mely az óvodába lépéssel kezdődik.
- Minden gyermek „más”, saját kompetenciákkal rendelkezik, a gyermek fejlődését első sorban saját magához kell mérni.
- A gyermek folyamatosan fejlődik, változik, az ér és (lélektani folyamat) folyamatosan megy végbe. A legoptimálisabb fejlesztő hatásokat biztosítjuk számukra.

Cél:

Az óvodás gyermek személyiségének komplex fejlesztése, az egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel.

Óvodapedagógus feladata:

Az óvónő a gyermek kedvelt játékát, játéktevékenységeit, az óvodai életben való részvételét, fejlődését folyamatosan nyomon követő megfigyelési, mérési eredményeit, az ahhoz kapcsolódó szakmai intézkedéseit a gyermek személyi lapján dokumentálja.

1. A megismerésben az első lépcső: a szülő kitölti az *anamnézis* lapot,(önkéntes alapon) a gyermek óvodába lépését megelőzően.
2. A gyermekről természetes közegben, természetes tevékenységében való részvétele során minél több ismeretet megszerezni.- Beilleszkedés tapasztalatai – dokumentáció (3-4 hónapos óvodába járás után)
3. A **gyermek mérése**, értékelése az óvónők által meghatározott módszerek alapján történik.

- súly, magasság mérése 3 alkalommal (szept., jan., május)
- testséma fejlettségük mérése emberábrázolással (szept., jan., május)
- szociometriai vizsgálat a csoportban elfoglalt helyükről „Postás játékkal” (szept., jan., máj.)

A folyamatos megfigyelések alapján készített **értékelést** – a gyermekek saját - Patyi Zoltánné: Óvodás gyermekek fejlődésének nyomon követése című kiskönyvében rögzítjük,

adott év januárjában, májusában, melyet a **szülőkkal ismertetünk, megbeszélünk, s aláíratunk.**

A Tolna Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

Dombóvári Tagintézménye által végzett felmérések

nagycsoport: február

középsőcsoport: május

A nagycsoportos gyermekekkel novemberben elkészítünk az óvodában még egy vizsgálatot, hogy lássuk hol tart a fejlődésben a nyár elteltével. A preventív jellegű tájékozdó vizsgálatot az Aszalai – Horváth – Dr. Rónáné: Amit az óvónőnek észre kell venni című könyv alapján végezzük. Két részre bontható a vizsgálat, van egy csoportosan elvégezhető része, mely ábrázoló és kifejező készséget vizsgál. (emberalak ábrázolás, formamásolás) Vizuális észlelést – vizuális diszkriminációt és téri tájékozódást, vizuo – motoros koordinációt. Az egyéni vizsgálat vizuális észlelést(differenciálást, rész-egészt), vizuális emlékezetet, auditív észlelést, emlékezetet, téri tájékozódást, idői összefüggés megértését, számfogalmat és egyéb megfigyeléseket tartalmaz (a gyermek kezessége, ceruzafogása, nyomatéka, beszéde, magatartása, mozgása, figyelme).

4. A megfigyelés, mérés eredményeire építve az óvodapedagógus vezeti a ***fejlesztést igénylő gyermekek*** részére az ***egyéni fejlesztési tervet***.
5. A fejlesztési terv: konkrét megfigyelési, mérési eredményen alapulóan jelöli meg a *konkrét fejlesztési célt*.
6. A gyermek kedvelt tevékenységére, érdeklődésére alapozva, tervezi meg a *fejlesztés lépéseit*.
Alkalmazza a hagyományos és korszerű módszereket a fejlesztés során.
A fejlesztéshez szükséges eszközök sokszínűek. (saját készítésű játékok, fejlesztő játékok...)
7. Közös téma feldolgozásokban az adott képességterületeken differenciált nevelési gyakorlat szintjén is megvalósulhatnak az egyéni fejlesztési feladatok.
8. A szülőt rendszeresen tájékoztatja a gyermek fejlődéséről.
9. Az óvodapedagógus a csoportjában többségi gyermekkel együtt nevelt kiemelt gondozást igénylő gyermekek fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít.
A fejlesztés tevékenységét a szakértői véleményre alapozva végzi.

A gyermekek fejlődésének nyomon követési terve

	szeptember	október	november	január	február	május
Csoportszinten:						
<ul style="list-style-type: none"> • magasság-súly • szociometria • emberábrázolás 	X			X		X

Kiscsoport: <ul style="list-style-type: none"> • orvosi igazolás • anamnézis kitöltése • elemzés-értékelés • szülői tájékoztatás 	X					
	X					
			X	X	X	X
					X	X
Középső csoport: <ul style="list-style-type: none"> • elemzés-értékelés • szülői tájékoztatás • Nev.tan. felmérés 			X		X	X
					X	X
						X
Nagycsoport: <ul style="list-style-type: none"> • Amit az óvónőnek.. • elemzés-értékelés • szülői tájékoztatás • Nev.tan.felmérés • összegző 		X				
			X		X	X
			X		X	
					X	
					X	

A kiscsoportosok első elemzés-értékelésére a felvételük utáni két-három hónap múlva kerül sor.

11. AZ ÓVODAI NEVELŐ MUNKA ELLENŐRZÉSE MÉRÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

11.1. Az óvoda szakmai dokumentumai

Az óvoda szakmai dokumentumai: a pedagógiai program megvalósításával, a gyerekek fejlődésével kapcsolatos információk rögzítésére szolgál.

Alapelvünk:

- Használhatóság
- Mutassa meg a pedagógiai előzményeket, a tervezett folyamatot és azt, amit sikerült belőle megvalósítani.
- Mindig a legegyszerűbb formát válasszuk.
- Rövid idő alatt kitölthető legyen.(lényegre törő legyen)

Dokumentumok:

- Törzskönyv
- Felvételi - előjegyzési napló
- Felvételi - mulasztási napló
- Óvodai csoportnapló
- A gyermekek fejlődésének nyomon követése: - anamnézis
 - beilleszkedés
 - nevelési tanácsadó felmérőlapja
 - egyéni fejlesztési napló, ha szükséges
 - szakértői vélemény
- Tankötelezettség megállapításához szükséges szakvélemény

11.2. Óvodai nevelő munka ellenőrzése, mérése és értékelése

ELLENŐRZÉS

Célja: Az óvoda hatékony működésének elősegítése.

Külső ellenőrzés: Oktatási Hivatal a Kormányhivatal közreműködésével

Törvényességi ellenőrzés: kormányhivatal

fenntartó, az általa fenntartott intézményben

Hatósági ellenőrzés: kormányhivatal

Pedagógiai - szakmai ellenőrzés: tanfelügyelet

Belső ellenőrzés: vezetői ellenőrzés

Szakmai, pedagógiai tevékenység ellenőrzése:

A szakmai munka ellenőrzése, információk, tapasztalatok szerzése folyamatos.

Célja: A minőség és hatékonyság biztosítása.

Az ellenőrzés kiterjed:

- A pedagógiai programban kitűzött célok teljesítése, feladatok megvalósítása
- Az óvoda éves munkatervében foglaltak ellátása
- Szakmai dokumentumok ellenőrzése
- Egyes munkakörrel kapcsolatos feladatok elvégzésének módja, minősége.
- Higiénai szabályok betartása
- Gyermekvédelmi feladatok ellátása
- ünnepélyek előkészítése, lebonyolítása
- Balesetvédelem megvalósulása
- Szülőkkel való kapcsolattartás minősége, hatékonysága

Alapelvei: Érvényes jogszabályok betartása

A közösen kialakított belső normák, szabályozók betartása a minden- napokban

Folyamatos ellenőrzés

Visszajelzés legyen a dolgozók felé

Előrevivő legyen, pozitív változást hozzon.

Az óvodavezető ellenőrzési tervét az éves munkaterv tartalmazza

ÉRTÉKELÉS:

Célja: segíteni annak eldöntését, hogy mit hogyan csináltunk, mit kell megőriznünk, mit kell változtatnunk, hogyan haladjunk tovább.

Külső értékelés:

Szakértő: a pedagógiai munka törvényességét, eredményességét
Fenntartó: az intézmény gazdálkodását, jogszabály szerinti működését
Óvoda használók: szülők, gyerekek értékelik munkánkat.

Belső értékelés: A pedagógiai programban, nevelési folyamatban résztvevők végzik, az óvoda pedagógiai programjában megfogalmazott értékrendnek megfelelően.

Óvodavezető a nevelőmunkát értékeli fél évben és a nevelési év végén.

Az intézmény öt évre szóló önértékelési programja tartalmazza az intézményi, vezetői és pedagógus önértékelésének az előkészítésre, a megvalósításra, valamint az önértékelés értékelésére, minőségbiztosítására vonatkozó eljárásrendeket, általános szabályokat.

12. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A program hatálya, hatályba lépése

Az óvoda pedagógiai program hatálya kiterjed Attalai Aprók Háza Óvoda valamennyi munkáltatói kapcsolatban lévő közalkalmazottjára.

A program vonatkozású megvalósításáért felelős az intézményvezetője, és az óvodapedagógus.

A nevelőmunkát segítő alkalmazottak felelősek azért, hogy ismerjék a program elemeit és saját tevékenységükkel ennek megfelelően segítsék az óvodai pedagógiai munkát.

Intézményünk pedagógiai programja 2018. 09. 01.- től lép hatályba, a nevelőtestület elfogadása és a képviselőtestület egyetértését követően.

A felülvizsgálat rendje

A pedagógiai program felülvizsgálatának okai lehetnek:

- törvényi változások
- partner javaslatok, igények változása
- nevelőtestületi javaslat
- vezetői ciklushoz kötött felülvizsgálati eredmények (5 évente)

A pedagógiai program érvényessége: 2018. 09. 01.- visszavonásig

A dokumentum jellege: nyilvános

13. JOGSZABÁLYI HÁTTER

- 2011. 04. 25. Magyarország alaptörvénye
- 2011. évi CXC. Törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. Rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. Törvény

14. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1. Elfogadta:

Az óvoda Pedagógiai Programját a nevelőtestület /jegyzőkönyv mellékletében/
dátum:.....

2. Egyetértését nyilvánította

Attala Község Képviselőtestülete az óvoda Pedagógiai Programjáról
/jegyzőkönyv mellékletében/
dátum:

3. Egyetértését nyilvánította:

a Szülői Közösség az óvoda Pedagógiai Programjáról
/jegyzőkönyv mellékletében/
dátum:

Attala, 2018. szeptember 1.

JEGYZŐKÖNYV

Készült az Attalai Aprók Háza Óvoda 2018. augusztus 28-án tartott nevelőtestületi értekezletén.

Résztevők: Cserné Beles Szandra óvónő
 Kissné Dropka Katalin óvodavezető

Az óvoda pedagógiai programját elfogadjuk, s ezen elvek alapján folytatjuk nevelőmunkánkat.

Attala 2018. augusztus 28.

.....
.....

JEGYZŐKÖNYV

Készült az Attalai Aprók Háza Óvoda 2018. szeptember 17 -én tartott Szülői Munkaközösségi értekezletén.

Résztevők: Gáspár Szabó Dóra

Katonáné Hisbéli Adrien

Orosváriné Bocz Tünde

Az óvoda pedagógiai programjának tartalmát megismertük. A benne foglalt nevelési feladatokkal ,pedagógiai módszerekkel egyetértünk, támogatjuk.

Attala 2018. szeptember 17.

.....
.....
.....